

od časa do časa dobro osnažiti, police pomiti in stene pobeliti. Dobro je tudi prostor večkrat zažveplati, da uničimo glivice, ki povzročajo gnilobo in plesen. V sadni šrambi ne smejo biti predmeti, ki razširjajo oster duh, kakor kislo zelje, repa, ribe itd. V sadni kleti pri 4 stop. C se da sadje ohraniti do poljete prihodnjega leta. Fino in občutljivo sadje naložimo v več plasteh. Police se napravijo iz 2—3 cm debelih in pol metra širokih desk, ki so postavljene na širokih stebrih v razdalji 20—30 cm vsakebi in pritrdjene ob steni sadne šrambe. Ob robu pribijemo 10 cm široko lato ali remelj, ki brani, da sadje ne pada na tla. V večjih sadnih šrambah najdemo police, ki so zbite iz samih ozkih remeljev, da lažje prihaja zrak med sadje. Zelo pripravne police napravimo tudi tako, da nakopičimo v stojalu lese, druga vrh druge. Te posamezne lese se premikajo v stojalu, kakor predali v omari.

V drevesnici pregledajmo okulate in prerežimo vezi, ki se zajedajo v kožo. Za nove drevesnice je treba pripraviti prostor že sedaj. Ta prostor pognojimo s hlevskim gnojem in ga rigolamo 50—60 cm globoko. Za drevesnice v večjem obsegu moremo zemljišče tudi preorati s plugom-rojalnikom. V sejalnici sejemo peske, ki naj izhajajo od bujno rastočih divjakov, da dosežemo močna drevesa. Ob priliki prešanja sadja imamo najlepšo priliko, da dobimo zanesljivo blago za seme. Jesenska setev pesk je boljša od spomladanske. Peske sejemo v pomladi le tedaj, ako v jeseni nismo imeli za to pripravnega prostora.

Na polju.

Dovršimo setev ozimne. Spravljamo poznó koruzo in sušimo listje koruznih stricjev (kožuhovino). Listje od koruznega latovja je zelo pripravno za posteljne slamnice, ker se ne drobi, je mehko in dovolj prožno. Kmetice, ki si ne morejo nabaviti dragih žimnic in vložkov na vzmeteh, naj opremijo svoje postelje s koruzno kožuhovino in zibale se bodo na naravnih vzmeteh, kot bogate meščanke na umetnih. Zanjimo ajdo ter jo spravljamo v kolozce, da ne segnje ob dežnem vremenu. Ajda je letos v krajih, kjer ni bilo toče, prav dobro obrodila, kar bo nekoliko popravilo slabo setev ozimne. Ruvajmo peso, repo in korenje ter shranjujmo te pridelke v hladnih kletih. Orjimo jesensko praho, ko so druga nujna opravila gotova. Ako hočemo pritegniti spodnje še neizčrpane zemeljske plasti rastlinam v izkoriščanje, tedaj orjimo v jeseni globoko brazdo. S takšnim oranjem spravimo spodnjo plast zemlje na površje, kjer se bode pod vplivom zraka, vode in toplote spremenila v rahlo in rodovitno plast, in bo nudila rastlinam nove hrane. Za globoko oranje zelo pripravi so Sackovi rajolni plugi z dvema lemežema, s katerimi se more orati do pol metra globoko. Seveda je treba pripreči dva para čvrste živine. Zorana zemlja se pusti v surovih (debelih) plasteh ali brazdah čez zimo ter se šele spomladi prevlači ali plitvo preorje. Z globokim jesenskim oranjem zaliramo najlažje nadležni plevel, ki se v nižjih plasteh zemlje vsled pomanjkanja zraka zaduši in polagoma segnije.

Na vrtu.

Okopavajmo zimsko zelje, zimsko solato in zimski ohrovt. Trgajmo paradižnike ter jih vkuhavajmo z dodatkom nekoliko sladkorja. Pri tem ravnajmo takole: Snažne paradižnike pristavimo k ognju brez vode, prekuhajmo in nato pretlačimo skozi sito. Lupine in seme zavrzemo, mezgo pa pristavimo vnovič k ognju in dodamo sladkor. Če imamo »Weekove Reform« steklenice za shranjevanje, zadostuje za kuhanje kake pol ure, drugače je treba kuhati tako dolgo, da mezga v kepah od kuhlje odpada. Sekajmo zelje in ga denimo kisat v leseno posodo. Prazne grede preklopamo in pustimo ležati čez zimo neporavnane. — Vse občutljive cvetlice spravimo na varno. Potaknimo vzpenjalke, mnogocvetnice, ribez, kosmuljo, divjo trto in kutine. Koncem meseca vzamimo iz zemlje gomolje dalij in čebulice mečkov. Presajajmo lepotično grmičevje in spravljajmo različna semena.

V kleti.

Pripravimo sode, ki jih rabimo v času trgatve. Pred napolnjevanjem jih zveplajmo z žveplom na platno, papir ali azbest. Žveplo na azbest je najboljšje, ker pri gorenju ne odpada. Z žveplanjem uničimo škodljive glivice, ki se nahajajo v notranjosti sode in deloma tudi glivice, ki se nahajajo v moštu samem. Kvasnim glivicam pa žveplanje ne škoduje, ampak jih še spodbudimo k večji delavnosti. Sode, v katere mislimo natočiti mošt iz močno gnilega grozdja, žveplamo močneje, nego posodo, katero nalijemo z moštom iz zdravega grozdja. V prvem slučaju damo na polovnjak eno platneno trščico, v drugem pa samo polovico trščice. Sodov ne smemo napolniti do vrha z moštom. Pred burnim kipenjem se mošt segreje in raztegne ter vsled tega teče iz sode, ako ne pustimo nekaj praznega prostora. Prazen prostor od pilke do površine mošta naj znaša pri polovnjaku 15—20 cm. Ko začne mošt vreti, je postaviti na sod kipelno veho, ki zažranjuje pristop zraka do mošta, vendar pa omogoča, da ogljenčeva kislina uhaja iz sode. Pod kipelno veho kipi torej mošt, ne da bi prišel z zrakom količjak v dotiko. Kvasnih glivic to nikakor ne ovira v svojem delovanju, temveč samo na glivice od plesni, birse in očetne glivice, ki brez zračnega kisika ne morejo izhajati. Kipelne vehe so iz stekla, gline ali pločevine. Ako mošt v sodih razpošiljamo, tedaj ga moramo močno žveplati (enako, kakor mošt iz gnilega grozdja), da vrenje zadržujemo. Vrh tega je postaviti v pilke kipelne pipice, da nam razvijajoča se ogljikova kislina ne razžene sodov. Toplina kleti za mošt naj znaša 12—16 stop. C. Če bočemo, da mošt dobro in hitro pokipi, uporabljamo čistorejene kvasne glivice. Naro-

čamo jih pri kemičnem preizkuševalšču v Mariboru ali Ljubljani.

V čebelnjaku.

Začnimo s prezimovanjem čebel, kar storimo s skrčenjem čebelnega prostora in zamašenjem vseh odprtín s slamo ali vato. Pri tem poslu se prepričajmo o sposobnosti matice, o moči panja, o količini hrane in o velikosti prostora. Matica ne sme biti starejša od dveh let, sicer jo je zamenjati z mlado. Samo močen panj more dobro prezimiti. Stare delavke ne dočakaajo pomladi; zato jih je raje uničiti, da ne jedo po nepotrebnem med. Srednje močen panj mora imeti za zimo približno 10 kg medu. Čebelar pustimo toliko prostora, kolikor ga lahko dobro pokrivaajo.

Koga li branje pač ne veseli,
Oktobra ta najprijetnejši čas?!
Vse staro, mlado v vinograd hiti,
Da s pridom izkoristi trtni kras.

Ajdo rodno žanjejo žanjice;
Repo, peso, zelje in korenje
Brž si skrbno spravljajo ženice,
Zakasnelo sejejo semenje.

Vekoslav Štampar.

Politični ogled.

Država SHS.

Voditelji Pašič-Pribičevićeve politike so uvideli brezplodnost svojih namenov glede velikih shodov proti sedanjí vladi in so se vrgli na čisto zarotniška dela. Eden od najbolj umazanih korupcionistov in glavni Pašičev zaupnik, bivši minister pravde Lazica Marković, se je zadnji čas prav sumljivo sukal okrog nekaterih generalov v Beogradu in po drugih mestih. Ti generali se imajo za svojo čast in za svoj položaj zahvaliti edinole Pašiču in ne svoji sposobnosti in zato je tudi razumljivo, da gredo z nekaterimi upravnimi činitelji vred čez drn in strn za Pašičevo politiko. Vlada je razkrila, da je bila poleg že dolgotrajnih groženj po Pašič-Pribičevićevem časopisju pripravljena tudi prava zarota z namenom, prisvojiti Pašiču zopet oblast in uvesti diktaturo, pa naj bi bilo to tudi pod ceno krvave meščanske vojne v naši državi. Kakor je bilo vsem razsodnim in treznim že davno jasno, tako se mora sedaj povspeti do splošnega prepričanja, da so radikali in Pribičevićevci samo v toliko vneti monarhisti, v kolikor gre to v korist in račun njihove stranke. Z živjoklici na kralja hočejo vladati nepošteno in protiljudsko, če pa vlado izgubijo, pa z živjoklici na kralja hodijo po najumazanejših in najnepoštenejših potih do zopetne pridobitve oblasti, in če to ne gre, so zopet polni groženj napram kralju ravno tako, kakor napram narodu in zakonu.

Vprašanje vstopa poslancev HRSS v vlado še vedno ni rešeno. Hrvati so napram temu zavlačevanju popolnoma mirni, češ, kakor se je hujskanje in laganje od Pašič-Pribičevićev strani za nekaj časa izživelu povodom našega prihoda v parlament, tako se bo izživelu v svojem času tudi sedaj, ko smo mi popolnoma pripravljeni vstopiti v vlado. Hujskarije in laži so se poprej uveljavljale cela leta, potem samo mesece in tedne in kmalu dočkamo čas, da bo pravica in poštenost zmagovala brez vsakega zavlačevanja.

Narodna skupščina se sestane, če ne pride kaj prav posebnega vmes, dne 11. t. m. in kot najnujnejše stvari pridejo na dnevni red invalidski zakon in zakon o pobjanju korupcije.

Rumunija.

Vladno nasilje, kakor preki sod, vojaška oblast, množestvilne aretacije, prepoved vseh sestankov, plenitev časopisja in drugo proti nezadovoljnemu prebivalstvu Besarabije in drugih rumunskih pokrajin, ne prinaša rumunski vladi prav nobenih zaželenih uspehov, ampak ravno nasprotno, združuje vse opozicijske stranke k vedno odločnejšemu nastopu proti liberalcem, ki so si prisvojili oblast v državi. Opozicija najhujše obtožuje gospodarsko in finančno politiko sedanje vlade in skorajšnji vladni padec postaja neizogiben tudi na miren način, če ne bo poprej vladno nasilje po pretežnem delu države zanetilo in izzvalo prave revolucije.

Italijanski fašisti in liberalci.

V Livornu je imela italijanska liberalna stranka, ki je doslej edina podpirala vlado, svoj kongres, da se odloči, ali naj še v bodoče ostane v zvezi z fašisti, ali pa naj vstopi v opozicijo. Zborovalci kongresa so takoj sprva odbili predlog za brezpogojno sodelovanje v fašistovski vladi in potem se je razpravljalo samo o tem, ali naj od časa do časa sodelujejo pod gotovimi pogoji, ali pa naj vstopijo v strogo opozicijo. Ko je pa Mussolini na nekem fašistovskem shodu izjavil, da njegova revolucionarna vlada niti ne rabi parlamenta, je pa večina liberalcev takoj sklenila, da je treba iti v opozicijo. Fašisti se sicer nadajo, da se bodo liberalci razbili in da bo eden del ostal z njimi, a neizogibna je sramota in težava, da bo morala

fašistovska vlada v zunanja zastopstva države pošiljati svoje fašiste.

Pred volitvami v Angliji.

Angleški liberalci in konservativci, ki so si drugače najhujši nasprotniki, hočejo složno nastopiti proti vladejoči delavski stranki v zadevi sklepa angleško-ruske pogodbe. Voditelj delavske stranke in vladni predsednik Macdonald je izjavil, da njegova vlada takoj odstopi, če ta pogodba ne bi bila sprejeta. V tem slučaju bi bile razpisane nove volitve in vse kaže na to, da bi jih vodila delavska stranka kot najmočnejša, ki zamore pričakovati še več mandatov kot poprej, ker se je zlasti zunanje politično dobro obnesla na vladi in ker se trudi za zvezo z Rusijo, za katero je angleška delavska javnost zelo dovzetna.

Francosko-nemška trgovinska pogajanja.

Nemški poslanik je posetil predsednika francoske vlade Herriota in ob tej priliki izjavil, da nemška vlada želi, da bi bila trgovinska pogajanja kar najprej uspešno končana. Glasom listov je nemški poslanik storil ta korak na izrecno naročilo berlinske vlade, ker se je doslej opazalo nezaupanje do Nemcev. Sedaj se splošno smatra, da so krenila francosko-nemška trgovinska pogajanja v povoljno smer.

Svedske volitve.

Iz švedskih volitev so izšli socialisti kot najmočnejša stranka s 104 poslanci. Kmetška stranka je svoje mandate obdržala, konservativci približno tudi, največ so pa izgubili liberalci. Novo švedsko vlado bodo sestavili najbrž socialisti.

Prosvetna zveza.

Vabilo na občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru. V zmislu člena 16 zvezinih pravil sklicujemo v Maribor za četrtek, dne 30. oktobra 1924, redni občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru ob pol 10. uri dopoldne v društveno sobo, Koroška cesta 1, poleg Cirilove tiskarne, z naslednjim dnevnim redom: 1. Ugotovitev sklepčnosti po čl. 18 zvezinih pravil. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročila odbornikov. 4. Poročila zastopnikov avtonomnih zvez odsekov. 5. Poročilo preglednikov. 6. Volitve: a) predsednika, b) osem odbornikov, c) treh preglednikov, č) pet članov v razsodišče. 7. Določitev redne letne članarine včlanjenih društev za leto 1925. 8. Sklepanje o predlogih odbora in včlanjenih društev. 9. Slučajnosti. Ko dajemo to na znanje, vabimo in prosimo s tem vsako včlanjeno društvo, da se udeleži občnega zbora gotovo vsaj po enem delegatu, ki mora imeti po določbi čl. 16 zvezinih pravil pismeno pooblastilo. Čas in velika važnost občnega zbora zahtevata, da ne bo niti enega društva, ki ne bi bilo zastopano na občnem zboru, ki mora biti letos res ljudskoprosvetni parlament. Gre za dalekosežne odločitve in preosnovo naše prve krščansko-socialne prosvetne matice, zato morajo biti pri tem soudeležena prav vsa včlanjena društva. Včlanjena društva morajo morebitne predloge poslati pismeno vsaj osem dni poprej Prosvetni zvezi, da bo mogoče sklepati o njih na občnem zboru. Za potovanje delegatov po železnici je dovoljena polovična vožnja. Na občni zbor so povabljeni tudi naši somišljeniki, ki se zanimajo za krščansko-socialno prosvetno delo. — Dr. Josip Hohnjec l. r., predsednik. Ivan Prijatelj l. r., tajnik.

J. Kramberger:

NEKAJ O NASIH KNJIZNICAH.

(Spricho občnega zbora Prosvetne zveze v Mariboru dne 30. X. 1924.)

Ze skoro v vsaki župniji, da celo v mnogih vaseh imamo knjižnice, biblioteke. To so po večini naše društvene knjižnice ali pa tudi šolske, učiteljske, župnijske in zasebne biblioteke.

Odkod beseda bibliotheka — knjižnica? Beseda »bibliotheka« je sestavljena dveh grških besed: biblión + theke, ter pomeni našo slovensko: knjižnico. Prvotno pomeni ta beseda le prostor, omaro ali stojalo, v katerem se nahajajo knjige. Ščasoma se je pomen prenesel tudi na vsebino tistega, kar je v omari, oziroma na stojalu, na knjige, pa tudi na prostor, v katerem se omara ali stojalo s knjigami nahaja. Tako pravimo: Grem v biblioteko; grem v knjižnico.

Beseda »knjižnica« prihaja od besede »knjiga«, kakor n. pr. beseda »kolarnica« (prostor, kjer se shranjujejo kolesa — vozovi) od besede kolo. Prvotno pa pomeni pri nas ta beseda zbirko knjig, potem pa tudi prostor, v katerem se knjige nahajajo (grem v knjižnico).

O knjižnicah imamo posebno znanost, ki je pri nekaterih večjih narodih (Angleži, Nemci, Francozi) visoko razvita. Ta znanost ima nalogo, proučevati pred vsem dvoje: 1. Kako naj se knjižnice urejujejo in 2. kako naj se knjižnice upravljajo, hoče pa tudi proučevati zgodovino knjižnic.

Mnogokrat moramo slišati, da mi Slovenci nimamo dosti »literature«, slovstva. To govorijo posebno radi še nekateri naši slovenski takozvani »naprednjaki«, ki se menda sramujejo tega, da so sinovi slovenske matere. Neki moj tovariš pri vojakih, ki je sicer vrl dečko, vendar velik »Jugoslovan« v besedi, je v nekem razgovoru izustil: »Kaj bomo mi Slovenci s to revščino!« Podprl je svojo trditve s tem, da mi nimamo Shakespeara, Danteja, Goetheja, Tolstoja, Dostojevskega itd. Mogoče jih res nimamo, toda naši: Prešern, Stritar, Cankar, Zupančič in drugi so za nas več, kakor za druge razni veliki. Pravimo pa le: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Slovenec ljubi knjigo in rad čita. Dokaz temu je gotovo že to, da ima skoraj vsaka kmetška hiša svojo knjiž-

nico. Če nima drugega — knjige Mohorjeve družbe ima čisto gotovo. Za dokaz pa more služiti tudi to, da so knjižnice naših prosvetnih društev po deželi posebno pred vojno krasno uspevale. Povojno razpoloženje našega ljudstva sicer ni bilo tako, da bi naše knjižnice mogle uspešno delovati, vendar gre tudi tukaj na boljše. Da bo pa se zboljšalo temeljito prav kmalu, za to morajo skrbeti naše knjižnice po deželi. Ko bodo vsi naši ljudje vsaj začeli spoznavati in čitati vse tisto, kar je napisano v slovenskem jeziku, bomo šli tudi naprej in jih spoznali z različnimi drugimi velikani. Kljub temu pa nikdo, tudi ko bo v podrobnostih preštudiral vso slovensko slovstvo, ne bo mogel reči, da je naše slovstvo »revščina«. Nasprotno, da smo veliki kljub majhnemu številu, to bodo dokazale naše knjižnice.

Moramo pa mi svoje knjižnice poživiti, dobre knjige — saj Slovenci imamo najbolj čisto slovstvo razen nekaterih izjem —, predvsem tudi naše klasične pisatelje in pesnike spraviti v roke ljudem. Kako bomo to poskusili doseči, o tem se bomo porazgovorili na občnem zboru Prosvetne zveze v Mariboru.

Prireditve.

Lepo uspela orlovska prireditve v št. Ilju v Slov. goricah. Zadnjo nedeljo popoldne se je slavila v št. Ilju slovesna blagoslovitev Orlovskega doma. Prireditve so posetili gostje iz Maribora, Orli ter Orlice iz št. Petra pri Mariboru. Po izstopu iz vlaka je pozdravil mnogoštevilne goste g. župan Vicman, nakar so odkorakali vsi ob zvokih godbe mariborske katoliške omladine v št. Ilj. V cerkvi so bile slovesne večernice, nato pa blagoslovitev Orlovskega doma, ki je v nekdanjem »Südmarkhofu«. Dom je blagoslovil domači gospod župnik Vračko, ki se je v svojem govoru spominjal onih za Slovence težkih časov, ko je bil Sudmarkhof trdnjava za ponemčevanje št. Ilja, sedanjí Orlovski dom pa luteranska molilnica. Tedanjim Nemcem ni bilo dovolj, če je bil kdo Nemec ali nemški, ampak je moral biti še luteran. Vso besno ponemčevalno delo se je razblinilo v nič in iz luteranske molilnice je sedaj postal pravilni Orlovski dom, ki bo postal branik in širitelj katoliških idej in slovenstva. Po navdušeno sprejetih besedah g. župnika je še govoril v imenu Orlov g. Jože Štabej iz Maribora. Nato se je začela telovadba Orlov in Orlic ter naraščaja. Izvajali so ob spremljevanju godbe proste vaje in vaje na orodju. Po končani telovadbi se je razvila pristrana prosta zabava, ki je trajala do odhoda večernega vlaka, ki je odpeljal goste nazaj v Maribor. Slavnost otvoritve Orlovskega doma v št. Ilju je bila pomenljiva, zgodovinske in nepregledno važne kulturne ter nacionalne važnosti. Sedaj ima naš obmejni št. Ilj svoj Slovenski, pa tudi Orlovski dom.

Gornja Radgona. V našem Bralnem društvu smo dne 8. septembra poživili nekdanj zelo delavno Mladeniško zvezo. Vodstvo je prevzel predsednik društva g. kaplan Jakob Sajovic. Zadnji sestanek v nedeljo, dne 5. oktobra, je bil posvečen spominu nepozabnega dr. Kreka, čigar sedmo obletnico smrti obhajamo v sredo, dne 8. oktobra.

Lepo uspela prireditve pri Sv. Andraž pri Velenju. Vodopivčeva opera »Kovačev študent« je sijajno izpadla. Vsi poslušalci so bili polni hvale. Kovačev oče v osebi g. Blagotinška je bil teko naravno dan, da so gledalci rekli: to je rojen igralec. V vlogi pismonoše je občinstvo očaral g. Fr. Pižon, naš zvesti pevec, s svojim prijetnim tenorom, a študenta je izborna pogodil g. M. Brunšek s svojim junaškim in obsežnim glasom. Na glasovir je pa spremljala igralce gđc. Zofka Urbančič, za kar ji bodi izrečena topla zahvala. Po igri so še bili trije solospjevi in mešan zbor je zapel »Dunete vetri«, »Ave Marija« iz »Gorenjskega slavčaka« in »V črnem grabnu« iz »Rokovnjačev«, kjer je gđc. Malika Krajnc s svojim jasnim in mogočnim visokim »a« zadivila vse občinstvo. — Igra se ponovi v nedeljo, dne 12. t. m., popoldne pri polovičnih cenah, a šolski otroci imajo brezplačen vstop.

Tedenske novice.

MANEVROV V MARIBORSKI OKOLICI NE BO.

Odposlanstvo županov iz mariborske okolice se je pretekli teden oglasilo pri poslancu Zebotu in ga prosilo, naj posreduje pri politični in vojaški oblasti redni nameravanih manevrov. Okrajno glavarstvo Maribor (levi breg) je namreč z odlokom št. 26347-24 z dne 16. sept. t. l. naznanilo občinem, da se bodo vršili manevri v neposredni bližini Maribora. Glavarstvo je dobilo tozadevni dopis od komande dravske divizije z dne 27. avgusta št. 4292. Poslanec Franjo Zebot je zaprosil g. velikega župana in vojaško poveljstvo, naj v naših rodovitnih vinogradnih krajih manevre opustijo. Te dni je dobil poslanec obvestilo, da se manevri letos v teh krajih ne bodo več vršili. To javimo prebivalstvu priazdetih krajev v svrhu pomirjenja.

Naši poslanci odpotujejo jutri v Beograd k sejama narodne skupščine. Prva seja se vrši v soboto, dne 11. okt. Na dnevnem redu je invalidski zakon, zakon proti korupciji in še nekateri drugi predlogi.

Naši župani. Izvoljeni so v Sv. Kunigundi na Pohorju Janez Sadek, v Hardeku Fr. Hanželič, v Litmerku Jož. Habjančič, v Kočicah Alojz Kodrič, v Moškanjcih Martin Šegula, v Starem trgu Ivan Arch star., Urban Slemnik, star.

Za župana na Ranci pri Mariboru je bil izvoljen pristaš Slovenske ljudske stranke, g. Ivan Maček; svetovalca sta gg. Ivan Drozg in Franc Vajngerl.

Krajevnim organizacijam SLS. Koledar Jugoslovanske kmečke zveze za leto 1925 izide te dni. Prosimo, da zberete v vašem okolišču naročnike in nam sporočite, koliko koledarčkov vam naj pošljemo letos. S skupnim naročilom nam prihranite delo in stroške. Agitirajte za naročbo, da bo vsak kmet imel svoj stanovski koledar. — Tajništvo SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Novi vozni red na železnih stopi v veljavo še le 1. junija 1925 in ne prvega novembra 1924. Vozni red ostane po zimi isti, kakor je bil določen za poletje.

Mariborske novice. Proti občinskim volitvam v Mariboru so se pritožili socialni demokratje. Priziv je romal na velikega župana, a ta ga je zavrnil kot neutemeljenega. Volitev novega mariborskega župana bo v najkrajšem času. — Povsod po naši državi se čita, kako umre sedaj eden ali pa drugi častnik, ki po Pašič-Pribečevičevu vlado ni živel od naročnine, ampak je vlek podpora iz državne blagajne. — V Mariboru so ustavili slovensko štajerski radikali svoje lastno glasilo in je krstili za »Narodnega Gospodarja«. Da bi pa preslepili slovenskega kmeta, so posneli glavo popolnoma po »Slovenskem Gospodarju«. List so radikali v celih kupih vrgli ven na deželo, a naše dobro kmetijsko ljudstvo je koj spoznalo mačka v zaklju in list vrnilo. Dokler sta bila Pašič in Pribečevič na vladi in pri državni blagajni, je tudi mariborski »Narodni Gospodar« izhajal. A komaj je moral ata radikalov Pašič proč od državne blagajne, je začel tudi njegov neboljlenček »Narodni Gospodar« hirati ter pešati in je zadnji teden zaspal za vedno. Ni mu ni pomagala ukradena glava, ker se je hranil ter vzdrževal z nepošteno hrano, je hitro zbolel pa tudi — umrl. Peščica radikalov na štajerskem s smrtjo »Narodnega Gospodarja« nima več svojega lastnega glasila. — Pred novo Zdrušno gospodarsko banko bo mestni stavbeni urad napravil prav lep ter velik trg ki bo mestu v ponos in kras.

Ustoličenje novih zvonov pri Zgornji Sv. Kungoti. Kar se je godilo dne 19. septembra na dvorišču kn.-šk. palače v Mariboru ob 11. uri popoldne, ostane v trajen spomin vsem navzočim šentkungovščanom. V slovesni procesiji so peljali zvonove po mestu na škofijo, kjer je vladika g. dr. Andrej Karlin zvonove slovesno blagoslovil, nakar so jih potem proti večeru ob pokanju možnarjev pripeljali v domačo župnijo ter jih do nedelje shranili pri g. grofu V nedeljo, dne 21. septembra, ob 9. uri popoldne, smo jih z velikansko slovesnostjo peljali v župno cerkev med sviranjem godbe. Pred mogočnim in ogromnim slavolokom, ki je bil posnetek starodavnega Konstantinovega slavoloka v Rimu, je pozdravil zvonove domači č. g. župnik. Dva para konj sta peljala veliki zvon presv. Srca Jezusovega ter z veliko težavo prišla pred cerkev na hriček. Veliki zvon se je peljal pod tretji veliki slavolok pred cerkvijo. Pred zvonom, ki so ga obesili na slavolok, težak 1024 kg, se je vršil oter za zvonove. Pod drevesom v senci zunaj cerkve je prepričevalno govoril primil. g. kanonik dr. Tomazič o besedah na zvonu: »Tvoji smo, presv. Srce Jezusovo!« Ob pol enih so se dvigali eden za drugim v stolp oba zvonova med sviranjem godbe in pokanjem možnarjev. Nestrpno smo pričakovali, kdaj se bodo oglasili in res, ob treh popoldan se je zazibal velikan in potem vsi trije začeli veličastno klicati k petim litanijam. Bili so veličastni trenutki, in slovesnost, kakoršne še Zgornja Sv. Kungota dosedaj ni videla. Vsa čast Markovi hiši, kjer so dekleta z domačo gospodinjjo vred cele noči neumorno pletle mogočne vence in pomagale kinčati slavoloke. Silnega naroda se je zbralo ta dan v Zg. Sv. Kungoti. Zvonovi so lepo uglaseni, pojo lepo, čast livarni Bühl v Mariboru, ki jo toplo priporočamo!

Grozanski davki v Mežiški dolini. Zadel nas je po vojski nesreča za nesrečo. Izropali so nas nemški kulturnosci, leto navrh smo imeli točo, ki nam je uničila vse poljske prideleke, nato je zopet prihitela na nas suša, letos je zopet ponekod klestila toča in nam je napravilo deževno in vihamo leto grozno škodo na polju, nestopila je rja, ki nam je popolnoma uničila rž ter močno škodovala tudi pšenici in ovsu, povsod čuješ obupne klice: Kaj bomo jedli? Kje bomo vzeli denar, da si kupimo potrebni živež? In zdaj je neusmiljeno pritisnila na nas še davčna oblast z groznimi dohodninskimi davki. Dozdaj so bolj šraufali štajerce, kakor smo brali v časnikih, in ko so tem že vse iztisnili, so se ti kruti davčni navijači vrgli na nas Korosce, češ, zdaj pa še tu poskusimo, kaj se da dobiti. Zadnji »Slovenski Gospodar« poroča iz Slovenjgradca, da je znan »priatelj« kmeta, davčni navijalec Čepin (tukaj mu pravijo Ca...) naložil nekaterim kmetom kar po 8000 kron dohodnine. Pri nas ni bil tako skromen, on tirja od posameznikov še mnogo več. Samo par vzgledov: Nek mali posestnik je prejel posvetbo za umrli očedom. Da izplača dediče, je bil prisiljen posekati domalega ves svoj les. Čepin mu je zato naložil 10.000 kron davka. Drug posestnik je prodal nekaj lesa, da poravnava razne dolgeve in plača razna popravila, od izkupačka mu ni ostalo nič, Čepin mu je zato naložil okroglo 16.000 kron davka in ko se je proti temu pritožil, dobil je še okroglo 3000 kron davka več. Tretji je zopet podedoval popolnoma zanemarjeno in razpadlo posestvo. Za potrebne poprave in za izplačilo drugih dedičev je seveda rabil denar in je zato segel, ker ni imel denarja drugod vzeti, tudi po svojem lesu. Čepin mu je zato prisodil kar 24.000 kron dohodnine. Vsi ti so navadni kmetje, brez vsake obrti ali drugega postreškega dohodka. Vsi so prodali les samo, ker so bili v to prisiljeni, da poravnajo razne stroške in dolgeve. Od izkupačka ni nobenemu ničesar preostalo in zdaj tirja davčna oblast od njih tako visoke davke. Kje naj vzamejo v teh hudih časih denar, da plačajo tako ogromne svote. Ljudje so obupani. Vsakdo pravi: »Ne plačam, ne morem, naj naredijo z menoj kar hočejo.« Tako izžemanje ljudi presega že vse meje, to meji že na blaznost! Odločno zahtevamo, da se te nesmiselne in očitno pretirane odmeritve dohod-

nine še enkrat pregleda in se v to svrhu pritegne izkušene občinske moze, katerim so krajevne razmere in potrebe posameznikov dobro znane.

Smrt vojaka in nesreča. Od Sv. Primoža na Pohorju poročajo: Umrli je v Debru ob albanski meji Ant. Nabernik pd. Pušičnjakov na malariji. Neutolažljiva žalost za sorodnike, posebno pa za ubogega očeta, ki je že v vojski izgubil enega sina, lani ženo in zdaj pa drugega, zadnjega sina. Rajni Tonček je bil vseskozi vzoren, priden mladenič. Sveti mu večna luč! O drugih vojaki iz vemo, da jih istotako muči nesrečna malarija. Kdaj bo končano trpljenje našega mladega naraščaja po južnih krajih? — Padla je čez pečine ter se hudo poškodovala pd. stara Zviharčka. Bo težko prebolela. Obema rodbinama naše sočutje.

Cerkvena slovesnost pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. V naši romarski cerkvi bomo v nedeljo, dne 19. oktobra, slovesno obhajali god sv. Marije Alakok, slavne učenke presv. Srca Jezusovega. Ob enem bomo privrati obhajali praznik Srca Jezusovega posvečenih družin. V ta namen bo na predvečer ob pol petih pridiga in slovesne večernice, v nedeljo pa rana in pozna služba božja v tukajšnji veličastni cerkvi, ki s svojim krasnim altarjem presv. Srca nehote vabi k sebi častilce božjega Srca. V Slovenskih goricah se je že mnogo družin posvetilo božjemu Srcu in mnoge se še bodo posvetile. Zastopnike vseh teh družin, očete in matere, pa tudi sinove in hčerke, vabimo najlepše na naš praznik, ki nam bo razodel, da ni nič lepšega za naše krščanske družine, kakor je kraljestvo presv. Srca Jezusovega. Na veselo svidenje v velikem številu od vseh strani!

Občinske volitve v Ptuj se bodo vršile v nedeljo, dne 19. oktobra. Nemci nastopijo pri teh volitvah pod imenom »Domača gospodarska stranka«. To listo bodo volili sami najbolj zagrizeni Nemci, nemškutarji — Orngovi pristaši in zastopniki nekdanjega štajercijanstva. Vse narodno čuteče stranke pa so se kot v Mariboru združile v takozvani »Narodni blok«, ki bo odnesel pri volitvah zmago.

V občini Stojinci pri Ptuj ima SLS samo tri občinske odbornike.

Dober nasvet. Iz Polenška pri Ptuj poročajo: Oj ta naš očka Hanza Giričev, ali očka Radižev, kakor ga je že nekdo pred kratkim nazval, to vam je župan, kateremu sličnega bi pač moral pri belem dnevu iskati z veliko laterno. Evo vam: Njegova občinska blagajna je vedno prazna in suha, občinske doklade vedno višje in višje, da se občani po vsej pravici povprašujejo, kam ide naš denar, ko so nam pa naše občinske ceste tako zanemarjene, da po njih do kolena debelo gazimo blato. Da odpomoremo našemu očku, kje dobiti denar, da se napolni prazna kasa, mu prav toplo priporočamo, da naj zdaj ob spravljanju koruze in sadja pogleda po hišah, kjer se pleše po cele noči in to brez kakega dovoljenja kar meni nič tebi nič. To se pleše in raja, kakor na pustni dan. To pa mi dobro vemo, da bi bilo za očka težavno. . . . Mi Polenšani Vam torej damo prav lepo priložnost, da odpomorete strašni suši Vaše blagajne, a ne v obliki visokih občinskih doklad, ampak v obliki dovoljenj za prekoračitev policijske ure. Evo Vam torej očka lepa priložnost! — Dober svetovalc.

V Staremtrgu pri Slovenjgradcu je umrla dne 4. okt. 84 let stara, od vseh spoštovana in priljubljena mati vlč. g. duhovnega svetovalca in župnika Ivana Jurko. Rajna je spremljala svojega sina po vseh njegovih duhovniških stacijah in mu je vedno bila ljubeča mati in skrbna gospodinja. Naj Vsemogočni da rajni materi obilo plačilo za vso njeno požrtvovalnost, vlč. g. župniku pa naše iskreno sožalje!

Blagoslovitev novih zvonov v Rečici ob Savinji. — Strti in peti dan v oktobru sta bila za rečiško faro kaj redkega. Tri mogočne zvonove je spremljalo staro in mlado v lepo Savinjsko dolino. — Že v Mariboru so vzbujali zvonovi na dvodnevni razstavi livarne »Zvonoglas« veliko pozornost in to radi njihove velikosti in skrbne izdelave. — Na postaji Rečica ob Paki pa so sprejeli zvonove domačini v najobilnejšem številu. Med zvonjenjem zvonov, petjem, godbo ter pokanjem topičev so se pomikali zvonovi svojemu cilju naproti. Že od daleč je pel edini preostali zvon ter tako pozdravljal svoje tovariše. V noči na nedeljo pa so prvič pozdravljali novi zvonovi s svojimi mogočno donečimi glasovi prevz. nadpastirja g. dr. Karlina, ki je prišel počastit Rečičane prvokrat kot škof lavantinski. Radoval se je prevzvišeni nad lepoto savinjskih krajev. — Dolgi obred posvečenja zvonov je izvršil s spretnostjo, dasi je dolg in naporen. Po končanem obredu je daroval sv. daritev na prostem za glavnim altarjem. Sv. maši je sledila pridiga. Prevzvišeni je razlagal svojemu ljudstvu pomen obreda posv. zvonov in hkrati opomine njihove: »Moli in delaj« in zopet obratno. Nato je v slovesnih besedah izročil zvonove cerkvi v čast ter faranom v zveličanje. — Pobudo in zmago k takim zvonom pa je dal g. župnik Alfonz Požar. Vsem, ki so toliko žrtvovali — Bog plačnik!

Gasilno društvo Paška vas. Kralj Aleksander je gasilnemu društvu v Paški vasi poklonil dar 1000 dinarjev za novo društveno zastavo, katera je bila dne 21. septembra slovesno blagoslovljena. Visokemu dobrotniku se izreka najlepša zahvala za velikodušen dar.

Pri volitvah v občinski zastop v Zetalah dne 21. sept. je bilo oddanih vseh glasov 68. SLS je dobila 23, SLZ 14, napredna stranka 11, SKZ 10, kmečko-delavska stranka 10. Za župana je bil izvoljen dne 30. sept. bivši župan g. Pulko Anton.

Pretepači pri št. Vidu pri Grobelnem. Od št. Vida smo prejeli: Pri nas ne poznamo političnih ribarjev, ker se drži pretežna večina šentvidčanov SLS. Imamo hvala Bogu tudi vzgledno nesebičnega župana in tudi učiteljstvo je hvalevrednega obnašanja in delovanja. Naj-